

کلیات

مقدمه

کارت ۱
فصل اول

پرسش‌ها:

- ۱- از جمله پرسش‌هایی که بشر از آغاز خلت تا به امروز با آن روبه‌رو بوده و در آینده نیز روبه‌رو خواهد بود، چیست؟
- ۲- از نظر بسیاری از مردم، **روانشناس** چه کسی است؟
- ۳- حوزه‌ی فعالیت‌های گوناگون روانشناسان در چه مواردی است؟
- ۴- کدام دسته از روانشناسان محقق می‌توانند با ساخت هزاران مرحله‌ی یک برنامه‌ی رایانه‌ای، به رایانه مانند کودک، زبان‌آموزی را یاد دهند؟
- ۵- تزریق هورمون به حیوانات جهت بررسی تأثیرات آن در یادگیری و حافظه‌ی آن‌ها، در حیطه‌ی کاری کدام دسته از روانشناسان است؟
- ۶- کندوکاو افکار فرد مراجعه‌کننده (مثلاً یک فرد افسرده) جهت پی بردن به علت اقسیدگی او و یافتن راه‌هایی جهت درمان وی، از جمه وظایف کدام دسته از روانشناسان است؟
- ۷- وظیفه‌ی روانشناس تربیتی این است که ....

کارت ۱

فصل اول

کلیات

مقدمه

- پاسخ‌ها:
- ۱- «انسان چگونه رفتار می‌کند؟»
  - ۲- تحلیل گر مسائل و مشکلات مردم و کمک کننده به آن‌ها جهت کنار آمدن با مشکلات‌شان به‌ نحو مؤثر
  - ۳- ۱. تحلیل مشکلات به‌عنوان درمانگر، ۲. تحقیق در زمینه‌های شناختی، فیزیولوژیک و ... به‌عنوان محقق، ۳. درمان بیماری‌های روانی به‌عنوان روان‌شناس بالینی، ۴. مشاوره در زمینه‌های مسائل آموزشی به‌عنوان روان‌شناس تربیتی، ۵. افزایش بازده کاری مدیران و کارکنان به‌عنوان روان‌شناس سازمانی، ۶. کمک به اعضای دادگاه و طرفین دعوی تحت عنوان روان‌شناس جنایی و ...
  - ۴- روان‌شناسان شناختی
  - ۵- روان‌شناس محققی که در زمینه‌ی روان‌شناسی فیزیولوژیک آموزش دیده است.
  - ۶- روان‌شناس بالینی
  - ۷- به داشت آموزان مدارس در خصوص مسائل آموزشی آن‌ها کمک نماید.

کلیات

مقدمه

کارت ۲
فصل اول

پرسش‌ها:

- ۱- از جمله فعالیت‌های مشاوره‌ای روان‌شناسان در یک کارخانه یا سازمان چیست؟
- ۲- وظیفه‌ی روان‌شناسان **جنایی** به عنوان طرف مشورت دادگاه این است که ...
- ۳- فایده‌ی مطاله‌ی درس روان‌شناسی برای دانش‌آموزان چیست؟
- ۴- چرا شایسته است که حتی کسانی که در پی کسب تخصص روان‌شناسی نمی‌باشند، آگاهی مختصری از واقعیت‌های بنیادی و روش‌های پژوهش در این علم را داشته باشند؟
- ۵- روان‌شناسی به عنوان یک علم تجربی از چه زمانی شروع به کار نمود و به دنبال چیست؟
- ۶- روان‌شناسی چگونه می‌تواند به پرسش «انسان چگونه رفتار می‌کند؟» جامه‌ی عمل بپوشاند؟
- ۷- با وجود دشوار بودن بررسی رفتار انسان با جهت‌گیری علمی روان‌شناسان، چگونه سعی می‌کنند تا بتوانند تا اندازه‌ای به **توصیف و تبیین علمی** رفتار انسان بپردازد؟

کلیات

مقدمه

پاسخ‌ها:

- ۱- ارائه‌ی مشاوره به مدیران و کارکنان جهت افزایش بازده کاری آن‌ها
- ۲- به قاضی، وکیل و طرفین دعوی جهت اتخاذ بهترین تصمیم کمک نماید.
- ۳- ۱. تأثیر روان‌شناسی بر جنبه‌های مختلف زندگی افراد
۲. ایجاد بصیرت در آن‌ها نسبت به نگرش‌ها و رفتارهای خود و دیگران ۳. آماده نمودن آن‌ها جهت ارزیابی ادعاهای روان‌شناسی در جامعه جهت پی بردن به درستی و نادرستی آن‌ها
- ۴- زیرا روان‌شناسی بر جنبه‌های مختلف زندگی افراد تأثیرگذار است.
- ۵- از سال ۱۸۷۹ (قرن نوزدهم) میلادی و کوشش کرده تا به پرسش «انسان چگونه رفتار می‌کند؟» پاسخ دهد.
- ۶- روان‌شناسی علمی است تجربی و می‌کوشد با طرح مفاهیمی نسبتاً ساده و مستقیم که امکان بررسی آن‌ها با روش تجربی امکان‌پذیر باشد به این خواسته، جامه‌ی عمل بپوشاند.
- ۷- با بررسی دقیق و با استفاده از آخرین روش‌های علمی

کلیات روان‌شناسی علمی

کارت ۳
فصل اول

پرسش‌ها:

- ۱- روان‌شناسی چگونه علمی است؟
- ۲- شرط پاسخ‌دهی قطعی به برخی از **ادعاها** در روان‌شناسی، مثلا «پسرها از دخترها پرخاشگر‌ترند». چیست؟
- ۳- اولین هدف در روان‌شناسی علمی چیست؟
- ۴- توصیف **پدیده‌های روان‌شناختی** نزد روان‌شناسان با سایر انسان‌ها چه تفاوتی دارد؟
- ۵- هدف دیگر فعالیت علمی که شرط تحقق آن، توصیفی تجربی از پدیده‌ی مورد نظر می‌باشد، چیست؟
- ۶- **جایگاه و اعتبار علمی** روان‌شناسان چه موقع افزایش می‌یابد؟
- ۷- روان‌شناس چه موقع می‌تواند **رابطه‌ی علت و معلول** پدیده‌ها را مورد توجه قرار دهد؟
- ۸- اگر در بررسی به این نتیجه رسیده باشیم که تماشای برنامه‌های خشن تلویزیونی با رفتارهای پرخاشگری کودک هم‌سویی دارد، چگونه می‌توانیم به علت بروز چنین رفتاری دست یابیم؟
- ۹- اگر در بررسی پدیده‌ها به تبیین‌های (رابطه‌ی علت و معلول) متفاوتی رسیده باشیم، چگونه می‌توان فهمید که کدام یک صحیح‌تر است؟

پاسخ‌ها:

کلیات

روان‌شناسی علمی

- ۱- مانند سایر علوم، شاخه‌ای از علم **تجربی** است و از قواعد و ضوابط این علم استفاده می‌کند.
- ۲- برای پاسخ‌دهی قطعی به این گونه نمونه‌ها، می‌بایست در اولین قدم، آن‌ها را خوب **توصیف** نمائیم.
- ۳- **توصیف آزمون‌پذیر و تجربی** از پدیده‌های روان‌شناختی، به گونه‌ای که امکان بررسی علمی آن‌ها امکان‌پذیر باشد.
- ۴- روان‌شناسان از **روش علمی** در توصیف آن‌ها استفاده می‌کنند.
- ۵- **پیش‌بینی** پدیده‌ی مورد نظر
- ۶- زمانی که بتوانند **پیش‌بینی‌های دقیقی** از پدیده‌های مورد نظر داشته باشند.
- ۷- زمانی که **پیش‌بینی‌ها** دارای درجه‌ی بالایی از **اعتبار** باشند.
- ۸- با تحقیق، ارزیابی و تحلیل بیش‌تر موضوع
- ۹- جمع‌آوری اطلاعات بیش‌تر تا مشخص شود که کدام یک از این تبیین‌ها، بیش‌تر مورد حمایت قرار می‌گیرد.

کلیات
روان‌شناسی علمی

کارت ۴
فصل اول

پرسش‌ها:

- ۱۰- روان‌شناس تحت چه شرایطی قادر به کنترل پدیده‌ی مورد نظر می‌گردد؟
- ۱۱- منظور از روش علمی یا روش تحقیق علمی چیست؟
- ۱۲- جمع‌آوری داده‌ها و نظریه‌ها در روش علمی یا روش تحقیق علمی باید چگونه باشد؟
- ۱۳- ویژگی‌های آزمون‌پذیری یا تجربه‌پذیری کدام است؟
- ۱۴- منظور از فرایند «کنترل» چیست؟
- ۱۵- منظور از «تعریف عملیاتی» چیست؟
- ۱۶- منظور از «تکرار پذیری» این است که ...
- ۱۷- زمانی می‌توان اطمینان حاصل کرد که نظریه‌ی ارائه‌شده دقیق بوده و هم چنان می‌توان به آن پایبند بود که ...
- ۱۸- منظور از نظریه‌ی علمی یا تئوری چیست؟

کلیات

روان‌شناسی علمی

پاسخ‌ها:

- ۱۰- پیش‌بینی دقیق و از طریق آن، **فهم** صحیح (رابطه‌ی علت و معلولی) از پدیده‌ی مورد نظر
- ۱۱- فرایند جست‌وجوی منظم برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین
- ۱۲- جمع‌آوری داده‌ها بایستی **تجربی** بوده و نظریه‌ها در این فرایند به‌طور منظم مورد بررسی قرار گرفته و هر جا که لازم باشد، تغییر می‌یابند.
- ۱۳- کنترل، تعریف عملیاتی و تکرار‌پذیری
- ۱۴- شناسایی و به حداقل رسانیدن تأثیر سایر متغیرهای تأثیرگذار توسط محقق
- ۱۵- ارائه‌ی تعریف دقیق و قابل اندازه‌گیری به صورت کمی توسط دانشمندان از وازه‌های مورد نظر خود
- ۱۶- امکان تکرار یافته‌ها وجود داشته باشد.
- ۱۷- در زمینه‌های گوناگون به **تاییج مشابهی** با آزمودنی‌های متفاوت بررسیم.
- ۱۸- یک نظام کلی برای تبیین پدیده‌ی مورد نظر

کلیات
روان‌شناسی علمی

کارت ۵
فصل اول

پرسش‌ها:

- ۱۹- جهت رسیدن به یک نظریه‌ی علمی چه فرایندی باید طی شود؟
- ۲۰- منظور از استقرا در مشخص ساختن نظریه‌های علمی چیست؟
- ۲۱- ارائه‌ی یک نظریه‌ی علمی از طریق قیاس، چگونه است؟
- ۲۲- فرضیه یعنی ...
- ۲۳- از چالش‌های مهم در روان‌شناس چیست؟
- ۲۴- چرا انسان به سادگی سایر پدیده‌ها، نمی‌تواند مورد مطالعه‌ی علمی با روشهای دقیق، منظم و کنترل شده قرار گیرد؟
- ۲۵- چه چیزی باعث شده است که یافته‌های روان‌شناسی به دقت و قدرت سایر یافته‌های علمی در حوزه‌های دیگر نباشد؟
- ۲۶- مرز بین روان‌شناسی علمی و غیرعلمی چگونه مشخص می‌شود؟

کلیات

روان‌شناسی علمی

پاسخ‌ها:

- ۱۹- یک نظریه‌ی علمی از طریق دو فرآیند مکمل، استقرارا و قیاس انجام می‌شود.
- ۲۰- اولین قدم در ایجاد دانش، استقراراست که از طریق جمع‌آوری داده‌های منظم با روش تجربی امکان‌پذیر می‌گردد.
- ۲۱- پس از مشاهدات اولیه، فرضیه ارائه می‌شود، سپس باید از طریق جمع‌آوری اطلاعات و آزمایش، داده‌های تأیید‌کننده‌ی فرضیه‌ی خود را ارائه دهد. اگر نظریه تأیید نشد، باید در آن تجدیدنظر کند یا نظریه‌ی جدیدی ارائه دهد.
- ۲۲- یک حدس اولیه‌ی قابل بررسی تجربی درباره‌ی پدیده‌ی مورد نظر پس از مشاهدات اولیه
- ۲۳- موضوع مورد مطالعه‌ی آن، یعنی انسان
- ۲۴- زیرا انسان را به دلیل پیچیدگی و رعایت بسیاری از ملاحظات انسانی و اخلاقی که وجود دارد، نمی‌توان به سادگی مطالعه نمود.
- ۲۵- انسان به سادگی سایر پدیده‌ها نمی‌تواند مورد مطالعه‌ی علمی با روش‌های دقیق، منظم و کنترل شده قرار گیرد.
- ۲۶- مطالعه‌ی علمی انسان با روش‌های دقیق، منظم و کنترل شده